

Uniwersytet Zielonogórski

RAPORT Z FUNKCJONOWANIA
UCZELNIANEGO SYSTEMU
ZAPEWNIANIA JAKOŚCI KSZTAŁCENIA
w roku akademickim 2020/2021

prof. dr hab. Dariusz Dolański
Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia
31 października 2021.

SPIS TREŚCI

Informacja o powołanych wydziałowych radach programowych	3
Kierunki objęte okresową oceną programu studiów	3
Wnioski	4
Rekomendacje	5
Kierunki objęte okresową oceną praktyk zawodowych	6
Wnioski	7
Rekomendacje	7
Kierunki objęte okresową oceną studiów podyplomowych	7
Wnioski	8
Rekomendacje	8
Kierunki objęte okresową oceną infrastruktury	9
Wnioski	10
Rekomendacje	10
Inne działania projakościowe	10
Wnioski	11
Rekomendacje	11
Informacja o sposobie zapewnienia udziału nauczycieli akademickich, studentów i przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w okresowych przeglądach programów studiów, praktyk i infrastruktury	11
Wnioski	12
Rekomendacje	13
Sprawozdanie z działalności Uczelnianego Zespołu Ds. Doskonalenia Jakości Kształcenia	13
Zadania na rok akademicki 2021/2022	14

Większość wydziałów przesłała raporty z ewaluacji procesu kształcenia w wymaganym terminie i zostały one przygotowane zgodnie ze wzorem. W niektórych przypadkach załączono niewymaganą dokumentację w formie dodatkowych zestawień lub sprawozdań. Z tego powodu znacząco zostało opóźnione przekazanie raportu z Wydziału Fizyki i Astronomii (20 października 2021). Do dnia 22 października raportu nie przekazało Collegium Medicum, w związku z czym nie zostało ono uwzględnione w raporcie ogólnouczelnianym.

INFORMACJA O POWOŁANYCH WYDZIAŁOWYCH RADACH PROGRAMOWYCH

Na wszystkich wydziałach poza Wydziałem Fizyki i Astronomii zostały powołane rady programowe. W przypadku WFiA ich rolę pełnią spotkania (planowanie, bądź doraźne) nauczycieli akademickich zaangażowanych w proces monitorowania oraz modyfikowania programów studiów. Ponadto zostali powołani wydziałowi koordynatorzy poszczególnych kierunków. Przyjęte rozwiązanie nie narusza wymagań określonych w USZJK, ponieważ ten jedynie rekomenduje powoływanie takich rad.

KIERUNKI OBJĘTE OKRESOWĄ OCENĄ PROGRAMU STUDIÓW

Wydział Artystyczny

- edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej, studia I i II stopnia
- jazz i muzyka estradowa, studia I stopnia,
- architektura wnętrz, studia I stopnia,
- grafika, studia I stopnia,
- malarstwo, studia I i II stopnia,
- sztuki wizualne, studia I i II stopnia.

Wydział Budownictwa Architektury i Inżynierii Środowiska

- inżynieria środowiska – studia I i II stopnia,
- architektura – studia I stopnia.

Wydział Fizyki i Astronomii

- fizyka, studia I i II stopnia,
- fizyka medyczna, studia I stopnia,
- astronomia, studia I stopnia.

Wydział Humanistyczny

- filologia polska, studia I i II stopnia,
- literatura popularna i kreacje światów gier, studia I stopnia,
- filologia angielska, studia I i II stopnia,
- filologia germańska, studia I i II stopnia,
- filologia rosyjska, studia I i II stopnia,
- filologia francuska z drugim językiem romańskim, studia I.

Wydział Informatyki, Elektrotechniki i Automatyki

- automatyka i robotyka, studia I i II stopnia.

Wydział Mechaniczny

- bezpieczeństwo i higiena pracy, studia I i II stopnia,
- mechanika i budowa maszyn, studia I i II stopnia,
- zarządzanie i inżynieria produkcji, studia I i II stopnia,

- inżynieria biomedyczna, studia I i II stopnia.

Wydział Nauk Biologicznych

- turystyka i rekreacja, studia I stopnia,
- biotechnologia, studia I i II stopnia.

Wydział Nauk Społecznych

- socjologia, studia I i II stopnia
- politologia, studia I i II stopnia

Filia w Sulechowie

- energetyka, studia I stopnia,
- żywienie człowieka i dietoterapia, studia I stopnia.

W wyniku okresowej oceny programu studiów podejmowano działania naprawcze polegające na:

- likwidacji lub utworzeniu nowych zajęć i zmianie treści programowych (WA, WBAiŚ, WFiA, WM, WNS, FS);
- zmianie sekwencji zajęć (WA);
- korekcie punktacji ECTS (WA, WBAiŚ, WH, WNB, WNS);
- zmianie liczby godzin zajęć w programie studiów (WBAiŚ, WFiA);
- zmianach w procesie dyplomowania (WBAiŚ);
- rezygnacji ze studiów dwustopniowych na rzecz jednolitych studiów magisterskich (WBAiŚ);
- dostosowaniu efektów uczenia się do charakterystyk Polskiej Ramy Kwalifikacji (WH, WNB);
- korekty efektów uczenia się założonych dla poszczególnych zajęć w sylabusach (WNS);
- korekty treści programowych w odniesieniu do przygotowanie studentów do prowadzenie badań naukowych na kierunkach o profilu ogólnoakademickim (WH);
- zapewnieniu treści programowych umożliwiających osiągnięcie zakładanych dla kierunku i poszczególnych zajęć efektów uczenia się (WH, WM, WNB, WNS);
- zapewnieniu metod dydaktycznych, umożliwiających aktywny udział studentów w procesie uczenia się (WH);
- korekcie opisu koncepcji kształcenia odnoszącej się do uwzględnienia progresu i zróżnicowania kompetencji absolwentów studiów I i II stopnia (WH);
- dystrybucji ogólnych założonych dla kierunku efektów uczenia się pomiędzy zajęciami objętymi harmonogramem realizacji programu studiów.

W przypadku części kierunków nie zdiagnozowano nieprawidłowości wymagających działań naprawczych.

Wnioski

Mimo deklarowanego objęcia okresową oceną programów studiów wielu kierunków studiów (na niektórych wydziałach dotyczy to wszystkich kierunków), zakres diagnozowanych nieprawidłowości wskazuje, że ocena nie miała charakteru kompleksowego, obejmujące go

wszystkie aspekty objęte Kartą okresowej oceny programu studiów, stanowiącej załącznik 6 oraz 7 do Zarządzenia nr 48 Rektora UZ z dn. 4 marca 2020 roku w sprawie dokumentów i procedur Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Tylko w przypadku pojedynczych wydziałów zostały sformułowane wnioski dotyczące założonych dla kierunku ogólnych efektów uczenia się, w wyniku których wdrożono lub zaplanowano przyjęte uchwałą senatu zmiany. Przyjmowane zmiany w programie studiów odnoszą się zwykle do harmonogramu jego realizacji, tzw. planów studiów, do nie są powiązane z oceną efektów uczenia się oraz zapewnieniem osiągnięcia tych efektów. Przegląd założonych dla kierunku ogólnych efektów uczenia się w odniesieniu do kierunków studiów deklarowanych jako objętych okresową oceną programu studiów wyraźnie wskazuje, że nie odpowiadają one przyporządkowaniu kierunków do dyscyplin naukowych, charakterystykom Polskiej Ramy Kwalifikacji, a odniesienia do kodów tych charakterystyk mają charakter formalny.

W przypadku części kierunków studiów ocena programu studiów i podejmowane działania naprawcze były konsekwencją wizytacji zespołów ocenianych Polskiej Komisji Akredytacyjnej i miały reaktywny charakter punktowo związany z formułowanymi przez nie zaleceniami i rekomendacjami.

W roku akademickim 2021/2022 uczelnię ukończą ostatnie roczniki studiów I stopnia przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela, których programy studiów były zgodne ze standardami kształcenia nauczycieli określonymi w rozporządzeniu MNiSW z dn. 17 stycznia 2012 roku w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz.U. 2012, poz. 131). Ponieważ zgodnie z ustawą, by uzyskać kwalifikacje do wykonywania zawodu nauczyciela roczniki te musiały ukończyć studia II stopnia, które spełniały wymagania określone w rozporządzeniu MNiSW w dnia 25 lipca 2019 roku w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz.U. 2019, poz. 1450), programy tych studiów II stopnia obejmowały wynikające z różnic między standardami efekty uczenia się, które na poziomie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela w szkole podstawowej nie osiągnęli studenci studiów I stopnia. W konsekwencji od roku akademickiego 2023/2024 programy tych studiów tracą aktualność, ponieważ absolwenci studiów I stopnia w roku akademickim 2021/2022, efekty te już osiągnęli. Wykaz różnic programowych, który miał być uwzględniony w programach studiów II stopnia obowiązujących od 2019/2020 roku zawarty jest w załączniku nr 1 do Roczego sprawozdania z funkcjonowania Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w roku akademickim 2018/2019, dostępnym na stronach internetowych USZJK.

Rekomendacje

1. Przeprowadzanie okresowej oceny programu studiów zgodnie z Kartą okresowej oceny programu studiów, stanowiącej załącznik 6 oraz 7 do Zarządzenia nr 48 Rektora UZ z dn. 4 marca 2020 roku w sprawie dokumentów i procedur Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia.
2. Przeprowadzanie okresowej oceny programu studiów przed planowaną oceną Polskiej Komisji Akredytacyjnej w sposób umożliwiający wprowadzenie działań naprawczych w terminie poprzedzającym wizytację.

3. Na kierunkach przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela dokonanie oceny zgodności kształcenia ze standardem kształcenia nauczycieli i przygotowanie zmian w odniesieniu do obowiązujących od roku akademickiego 2023/2024 programów studiów II stopnia.

KIERUNKI OBJĘTE OKRESOWĄ OCENĄ PRAKTYK ZAWODOWYCH

Wydział Artystyczny

- edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej, studia I stopnia
- edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej, studia II stopnia
- architektura wnętrz, studia I stopnia
- grafika, studia I stopnia
- sztuki wizualne, studia I stopnia.

Wydział Fizyki i Astronomii

- fizyka, studia I i II stopnia,
- fizyka medyczna, studia I stopnia,
- astronomia, studia I stopnia.

Wydział Humanistyczny

- historia, studia I i II stopnia,
- filologia angielska, studia I i II stopnia,
- filologia germańska, studia I i II stopnia,
- filologia rosyjska, studia I i II stopnia,
- filologia polska, studia I i II stopnia,
- filologia francuska z drugim językiem romańskim, studia I stopnia.

Wydział Informatyki, Elektrotechniki i Automatyki

- automatyka i robotyka, studia I i II stopnia,
- biznes elektroniczny, studia I stopnia,
- elektrotechnika, studia I i II stopnia,
- informatyka studia I i II stopnia.

Wydział Mechaniczny

- bezpieczeństwo i higiena pracy, studia I i II stopnia,
- mechanika i budowa maszyn, studia I i II stopnia,
- zarządzanie i inżynieria produkcji, studia I i II stopnia,
- inżynieria biomedyczna, studia I i II stopnia.

Wydział Nauk Biologicznych

- turystyka i rekreacja, studia I stopnia.

Wydział Nauk Społecznych

- pedagogika, studia I i II stopnia,
- pedagogika specjalna, studia jednolite magisterskie,
- edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna, studia jednolite magisterskie,
- praca socjalna, studia I i II stopnia,
- arteterapia, studia I stopnia.

Wydział Prawa i Administracji

- prawo, studia jednolite magisterskie.
- administracja, studia I i II stopnia.

W wyniku okresowej oceny praktyk zawodowych podejmowano działania naprawcze polegające na

- dostosowaniu praktyk to wymagań określonych w standardzie kształcenia nauczycieli (WA);
- udostępnianiu na stronie internetowej informacji dotyczących praktyk zawodowych (WA);
- modyfikacji efektów uczenia się (WH);
- zmianach sekwencyjności praktyk zawodowych (WNB);
- zmianach w regulaminie praktyk (WNS);
- przyjęciu procedur obejmujących przygotowanie studentów do odbycia praktyki zawodowej (WNS);
- pozyskaniu nowych praktykodawców (WNS);
- powołaniu koordynatora praktyk (WNS).

W przypadku części kierunków nie zdiagnozowano nieprawidłowości wymagających działań naprawczych.

Wnioski

W przypadku co najmniej jednego kierunku studiów (mechanika i budowa maszyn na Wydziale Mechanicznym) istnieje możliwość zaliczenia praktyki na podstawie wykonywanej pracy zawodowej. W tej sprawie wypowiedziała się PKA, wskazując, że działanie to stanowi naruszenie dyspozycji norm ustawy, które stanowią jednoznacznie, iż odmienne sposoby osiągnięcia i weryfikacji efektów uczenia się, niż typowe, a zatem oparte na udziale studenta w zajęciach ujętych w programie i planach studiów, zorganizowanych przez uczelnię oraz na weryfikacji jego wysiłku przez osobę prowadzącą zajęcia, w trakcie tych zajęć oraz po ich zakończeniu, mogą być stosowane przez uczelnię tylko na podstawie przepisów szczególnych. W przypadku praktyk zawodowych, takich szczególnych przepisów brak, pomijając przepisy dotyczące kierunków studiów objętych standardami kształcenia oraz sytuacji nadzwyczajnych. (Stanowisko interpretacyjne nr 4/2020 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dn. 2 lipca 2020 r.). W przyjętym 26 maja 2021 roku Regulaminie studiów zostały wykreślone niezgodne z Ustawą zapisy.

Rekomendacje

1. Rezygnacja na wszystkich kierunkach studiów z możliwości zaliczenia studentom praktyki zawodowej na podstawie wykonywanej pracy.

KIERUNKI OBJĘTE OKRESOWĄ OCENĄ STUDIÓW PODYPLOMOWYCH

Wydział Artystyczny

- ilustracja i komiks z elementami concept art.

Wydział Mechaniczny

- bezpieczeństwo i higiena pracy,
- projektowanie konstrukcji i technologii wytwarzania elementów w środowisku CAD/CAM,
- doradztwo zawodowe i przedsiębiorczość.

Wydział Nauk Społecznych

- kwalifikacje pedagogiczne,
- terapia zaburzeń zachowań adolescentów i osób dorosłych.

Filia w Sulechowie

- energetyka odnawialna

W wyniku okresowej oceny studiów podyplomowych podejmowano działania naprawcze polegające na

- likwidacji lub utworzeniu nowych zajęć i zmianie treści programowych (WA);
- korekcie punktacji ECTS (WA);
- decyzji o zamknięciu studiów (WNS);
- dostosowanie programu studiów do wymagań określonych w standardzie kształcenia nauczycieli (WNS).

W przypadku części kierunków nie zdiagnozowano nieprawidłowości wymagających działań naprawczych.

Wnioski

Mimo deklarowanego objęcia okresową oceną programu studiów podyplomowych kilku kierunków zakres diagnozowanych nieprawidłowości wskazuje, że ocena nie miała charakteru kompleksowego, obejmującego wszystkie aspekty objęte Kartą okresowej oceny programu studiów podyplomowych, stanowiącej załącznik 8 do Zarządzenia nr 48 Rektora UZ z dn. 4 marca 2020 roku w sprawie dokumentów i procedur Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Przegląd założonych dla studiów podyplomowych ogólnych efektów uczenia się w odniesieniu do kierunków deklarowanych jako objętych okresową oceną programu studiów wyraźnie wskazuje, że nie odpowiadają charakterystykom Polskiej Ramy Kwalifikacji, a odniesienia do kodów tych charakterystyk mają charakter formalny.

Jednocześnie niektóre opublikowane na stronie Uczelni programy studiów podyplomowych nie uwzględniają opisu efektów uczenia się (np. ilustracja i komiks z elementami concept art.).

- http://ksztalcenie.uz.zgora.pl/html/studia_podyplomowe.php
- http://ksztalcenie.uz.zgora.pl/html/plany_programy.php

Rekomendacje

1. Przeprowadzanie okresowej oceny programu studiów podyplomowych zgodnie z Kartą okresowej oceny programu studiów, stanowiącej załącznik 8 do Zarządzenia nr 48 Rektora UZ z dn. 4 marca 2020 roku w sprawie dokumentów i procedur Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia.

2. Publikacja na stronach www pełnych programów studiów podyplomowych wraz z zakładanymi dla nich efektami uczenia się.

KIERUNKI OBJĘTE OKRESOWĄ OCENĄ INFRASTRUKTURY

Wydział Artystyczny

- edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej, studia I i II stopnia,
- jazz i muzyka estradowa, studia I stopnia,
- architektura wnętrz, studia I stopnia,
- grafika, studia I stopnia,
- sztuki wizualne, studia I i II stopnia,
- malarstwo, studia I i II stopnia.

Wydział Budownictwa Architektury i Inżynierii Środowiska

- budownictwo, studia I i II stopnia,
- geoinformatyka i techniki i techniki satelitarne, studia I stopnia,
- architektura, studia I i II stopnia,
- inżynieria środowiska, studia I i II stopnia.

Wydział Ekonomii i Zarządzania

- ekonomia, studia I i II stopnia,
- zarządzanie, studia I i II stopnia,
- logistyka, studia I i II stopnia,
- bezpieczeństwo narodowe, studia I i II stopnia.

Wydział Fizyki i Astronomii

- fizyka, studia I i II stopnia,
- fizyka medyczna, studia I stopnia,
- astronomia, studia I stopnia.

Wydział Humanistyczny

- historia, studia I i II stopnia,
- filologia angielska, studia I i II stopnia,
- filologia germańska, studia I i II stopnia,
- filologia rosyjska, studia I i II stopnia,
- filologia polska, studia I i II stopnia,
- filologia francuska z drugim językiem romańskim, studia I stopnia.

Wydział Informatyki, Elektrotechniki i Automatyki

- automatyka i robotyka, studia I i II stopnia.

Wydział Mechaniczny

- bezpieczeństwo i higiena pracy, studia I i II stopnia,
- mechanika i budowa maszyn, studia I i II stopnia,
- zarządzanie i inżynieria produkcji, studia I i II stopnia,
- inżynieria biomedyczna, studia I i II stopnia.

Wydział Nauk Biologicznych

- turystyka i rekreacja, studia I stopnia,
- biotechnologia, studia I i II stopnia.

Filia w Sulechowie

- energetyka, studia I stopnia,
- żywienie człowieka i dietoterapia, studia I stopnia.

W wyniku okresowej oceny infrastruktury podejmowano działania naprawcze polegające na

- zakupie wyposażenia sal (WA, WBAiŚ, WM),
- zakup oprogramowania (WBAiŚ, WM, WNB),
- zakupie lub naprawie pomocy dydaktycznych, komputerów i sprzętu laboratoryjnego (WA, WBAiŚ, WEZ, WFiA, WH, WNB),
- montaż wyposażenia w salach dydaktycznych (WBAiŚ),
- zagospodarowanie przestrzeni wspólnych (WBAiŚ),
- likwidacja sprzętu (WBAiŚ),
- przeprowadzeniu remontów (WA, WBAiŚ).

Wnioski

Ocena infrastruktury została przeprowadzona w odniesieniu do wielu kierunków studiów, w kilku przypadkach została ona powiązana z przeprowadzaną inwentaryzacją. Doprowadziła ona do zdiagnozowania braków w pomocach dydaktycznych, ale też usterek technicznych. Instytuty podjęły stosowne działania naprawcze lub zwróciły się do odpowiednich władz o przeprowadzenie remontów.

Rekomendacje

INNE DZIAŁANIA PROJAKOŚCIOWE

- przyjęcie formalnych procedur dotyczących zaliczania semestru lub procesu dyplomowania z wykorzystaniem technik komunikacji cyfrowej w związku z sytuacją epidemiczną COVID 19 (wszystkie wydziały);
- ankietyzacja dotycząca zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość prowadzonych w związku z sytuacją epidemiczną (WBAiŚ);
- poszerzenie arkusza hospitacji o kryteria odnoszące się do wykorzystania metod i technik kształcenia na odległość (WNS);
- przyjęcie procedur przyznawania indywidualnej organizacji studiów, wpisu warunkowego, powtarzania semestru, przenoszenia się z innej uczelni itp. (WH, WNB, WPiA);
- przyjęcie szczegółowych zasad i procedur dyplomowania (WH, WNB, WPiA);
- przyjęcie regulacji dotyczących obowiązków opiekuna roku (WBAiŚ);
- powołanie koordynatorów lub pełnomocników ds. ECTS, wymiany akademickiej lub kształcenia zdalnego (WBAiŚ, WPiA);
- powołanie nieobjętych procedurami uczelni instytutowych zespołów ds. jakości kształcenia (WNS, Instytut Psychologii);
- przeprowadzenie rozmów z pracownikami, których oceny z ankiety studenckiej były niskie (WA);
- podnoszenie kwalifikacji kadry naukowo-dydaktycznej (WIEA, WNB);

- płatne staże dla studentów wspomagające objęty programem studiów proces kształcenia (WIEA);
- szkolenia dla studentów prowadzone przez pracodawców, wspomagające objęty programem studiów proces kształcenia (WIEA);
- przeglądy prac dyplomowych i dokumentacji przebiegu studiów (WMIiE, WNB, WNS)
- poszerzenie oferty zajęć w języku angielskim (WNS);
- weryfikacja współpracujących z kierunkiem studiów podmiotów zewnętrznych (WNS).

Wnioski

Na wszystkich wydziałach podejmowane są różnego rodzaju działania pro jakościowe właściwe dla specyfiki kierunków przez nie prowadzonych.

Rekomendacje

INFORMACJA O SPOSOBIE ZAPEWNIENIA UDZIAŁU NAUCZYCIELI AKADEMICKICH, STUDENTÓW I PRZEDSTAWICIELI OTOCZENIA SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO W OKRESOWYCH PRZEGLĄDACH PROGRAMÓW STUDIÓW, PRAKTYK I INFRASTRUKTURY.

Nauczyciele akademicy

- udział w formalnych gremiach instytutowych i wydziałowych

Studenci

- udział przedstawicieli studentów w Wydziałowej Radzie ds. Kształcenia (wszystkie wydziały);
- możliwość zgłaszania indywidualnych uwag do władz wydziałów i instytutów (wszystkie wydziały);
- udział w ogólnouczelnianej ankietyzacji (wszystkie wydziały);
- udział przedstawicieli studentów w Wydziałowych Radach Programowych (WBAiŚ, WNS);
- dodatkowe ankiety będące jednym z narzędzi programu studiów (WA, WM, WNS).

Otoczenie społeczno-gospodarcze

- nauczyciele akademicy są przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego (WA, FS);
- wyrażanie opinii podczas okazjonalnych spotkań – konferencji, seminariów itp. (WA, WBAiŚ);
- indywidualne konsultacje (WNB, WNS);
- funkcjonowanie formalnego gremium pracodawców konsultującego programy studiów (WEZ);
- funkcjonowanie koordynatora ds. współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym (WH);

- umożliwianie uczestnictwa przedstawicielom interesariuszy zewnętrznych w posiedzeniach Wydziałowej Rady ds. Kształcenia, na których będą się odbywały okresowe przeglądy programów studiów, praktyk i infrastruktury (WH);
- organizacja spotkań osób odpowiedzialnych za prowadzenie kierunku z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego (WIEA, WM);
- członkostwo przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w wydziałowych radach programowych (WM).

Wnioski

W procesie oceny programów studiów, praktyk i infrastruktury dzięki obowiązującym procedurom związanym z procesem tworzenia kierunków studiów i wprowadzania zmian w programach studiów mają nauczyciele akademicki reprezentujący dyscyplinę wiodącą dla danego kierunku, którzy zasiadają w odpowiednich radach oraz są członkami wydziałowych rad programowych. Ponieważ obowiązujące przepisy wewnętrzne nie określają składu rad programowych kierunku, których głównym zadaniem jest okresowa ocena programu studiów, to w sposób systemowy nie jest zapewniona w tym procesie partycypacja przedstawicieli innych dyscyplin naukowych, jeśli kierunek został przyporządkowany do więcej niż jedna dyscyplina naukowa, a każda z nich – skoro kierunek został tak przyporządkowany – stanowi teoretyczne podstawy kierunku.

Udział głównych beneficjentów procesu kształcenia, czyli studentów w procesie oceny programów studiów i warunków studiowania, w tym infrastruktury ma w dużej mierze charakter formalny i nie zapewnia studentom kierunku, który podlega ocenie wyrażenia opinii o studiach. W skład wydziałowych rad ds. kształcenia wchodzi jedna wskazana przez samorząd studenci osoba, które może reprezentować interesy studentów wydziału, ale jest w stanie wypowiedzieć się merytorycznie o każdym z prowadzonych na wydziale programie studiów i nie jest w stanie skutecznie zbierać i przedstawiać opinii studentów poszczególnych kierunków. Podobnie niewystarczającym narzędziem jest ogólnouczelniana ankietyzacja, bo nie obejmuje ona oceny programu studiów i jej wyniki w odniesieniu do oceny warunków studiowania są zagregowane do poszczególnych wydziałów, a nie kierunków studiów. Niewystarczająca jest też możliwość zgłaszania indywidualnych uwag studentów do władz wydziałów i instytutów, ponieważ to uczelnia zobowiązana jest do zasięgania opinii studentów. Tylko na niektórych wydziałach widoczne są wyraźne działania potwierdzające podmiotowość studentów na poszczególnych kierunkach studiów, które w polegają na włączeniu studentów kierunku do wydziałowych rad programowych lub sięgają do umożliwienia wyrażenia opinii wszystkim studentom kierunku, np. w postaci dodatkowych ankiet.

Partycypacja przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w ocenie programów studiów wynika masowości szkolnictwa wyższego i priorytetu Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego mówiącego, że studia powinny przygotować wysoko kwalifikowane kadry dla rynku pracy. Ten aspekt współpracy z interesariuszami zewnętrznymi w przypadki części wydziałów jest pomijany. Wiele wydziałów opisało różne form współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, które nie odnoszą się do udziału jego przedstawicieli w ocenie programu studiów, praktyk i infrastruktury w kontekście potrzeb rynku pracy. Inne wskazały na formalne lub nieformalne formy współpracy, które umożliwiają zasięganie opinii interesariuszy zewnętrznych tym zakresie. Niewystarczającą formą jest jednak zasięganie opinii nauczycieli akademickich, którzy jednocześnie pracują poza uczelnią, bo są ni jednocześnie grupa

interesariuszy wewnętrznych uczelni. Także okazjonalne rozmowy przy okazji organizowanych w uczelni wydarzeń nie są przeprowadzane w warunkach umożliwiających przeprowadzanie głębszych analiz, indywidualne spotkania zaś nie prowadzą do dyskusji konfrontacji opinii różnych interesariuszy.

Rekomendacje

1. Zapewnienie udziału w okresowej ocenie programu studiów i warunków ich realizacji przedstawicielom wszystkich dyscyplin naukowych, do których został przyporządkowany kierunek.
2. Zapewnienie realnego udziału w ocenie programu studiów i jego realizacji studentom właściwych kierunków studiów.
3. Zapewnienie realnego udziału przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w diagnozowaniu potrzeb rynku pracy oraz w tym kontekście w ocenie programu studiów i warunków jego realizacji.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI UCZELNIANEGO ZESPOŁU DS. DOSKONALENIA JAKOŚCI KSZTAŁCENIA

Uczelniany Zespół ds. Doskonalenia Jakości Kształcenia został powołany zarządzeniem Rektora z dnia 22 lutego 2021 roku w składzie 32 osób. W roku akademickim 2020/2021 odbyły się trzy zebrania UZDJK z wykorzystaniem platformy Google:

- 1 marca 2021;
- 23 kwietnia 2021;
- 17 maja 2021.

Przedmiotem obrad było:

1. Omówienie procedur ewaluacji procesu kształcenia na Uniwersytecie Zielonogórskim (załącznik 10 do Zarządzenie nr 48 Rektora UZ z dn. 4 marca 2020 w sprawie dokumentów i procedur USZJK).
2. Cele wewnętrznej oceny jakości kształcenia.
3. Wnioski ze studenckiej oceny nauczycieli akademickich.
4. Rola studentów i pracodawców w ocenie procesu kształcenia
5. Zasady przygotowanie raportów z funkcjonowania USZJK za rok akademicki 2020/2021.

Ponadto pełnomocnicy rektora ds. 1) jakości kształcenia, 2) ewaluacji jakości kształcenia oraz 3) kształcenia zdalnego raz w miesiącu prowadzili za pośrednictwem platformy Google otwarte konsultacje dla społeczności akademickiej. Informacja o konsultacjach była upowszechniana za pomocą strony internetowej oraz mailingu. Od listopada 2020 roku w każdym numerze miesięcznika „Uniwersytet Zielonogórski” publikowany jest cykl „O jakości kształcenia”, w ramach którego ukazały się następujące artykuły:

- Czym jest jakość kształcenia? „Uniwersytet Zielonogórski”, 11:2020;
- System boloński „Uniwersytet Zielonogórski”, 12:2020;
- Rama Kwalifikacji „Uniwersytet Zielonogórski”, 2:2021;

- Koncepcja kształcenia „Uniwersytet Zielonogórski”, 3:2021;
- Przyporządkowanie kierunku do dyscyplin naukowych lub artystycznych „Uniwersytet Zielonogórski”, 4:2021;
- Dyplomowanie „Uniwersytet Zielonogórski”, 6:2021.

Linki do wszystkich tekstów w elektronicznej wersji miesięcznika zamieszczone są na stronie internetowej USZJK.

W związku z wnioskami ze Sprawozdania z funkcjonowania uczelnianego systemu zapewnienia jakości kształcenia 2019/2020 zostały opracowane zmiany w Uchwale 577 Senatu UZ z dn. 27.11.2019 r. w sprawie przyjęcia Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia dotyczące m.in. zmniejszenia liczebności UZDJK oraz określenia składu i zadań Wydziałowych Rad Programowych, które oczekują na przyjęcie przez Senat UZ.

W związku z wdrażaniem USZJK i nową strukturą organizacyjną uczelni pojawiły się ze strony dziekanów pytania dotyczące zasad obiegu oraz archiwizowania dokumentacji.

Zadania na rok akademicki 2021/2022

- 1) kontynuacja działań popularyzujących wiedzę na temat jakości kształcenia;
- 2) organizacja szkolenia/forum jakości kształcenia dotyczącego efektów uczenia się;
- 3) opracowanie procedur przechowywania i obiegu dokumentacji dotyczącej jakości kształcenia.